

ԵՐԿՈՒԾԱԲԹԻ, 20 ՄԱՐՏ, 2017

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՐԹՔ

(միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, Կուր ինձ իմաստութիւն վբարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեալս ՚յիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 103

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՍԷՐԸ

Օրինաբանէ Տէրը, ո՛վ իմ անձս,
եւ մի՛ մոռնար անոր բոլոր բարիքները:
Ան է որ կը քաւէ բոլոր մեղքերդ,
կը բժշկէ բոլոր հիւանդութիւններդ:
Ան է որ կեանքդ կը փրկէ կորուստէն,
եւ իր սիրովն ու գթութեամբը կը պարուրէ քեզ:
Ան է որ բարիքներով կը լեցնէ քու կեանքդ,
այնպէս՝ որ միշտ երիտասարդ մնաս, արծիւներուն պէս:
Ինչպէս հայր մը կը գուրգուրայ իր զաւակներուն վրայ,
անյալէ Տէրը կը գուրգուրայ իրմէ ակնածողներուն վրայ,
որովհետեւ ինք լաւ գիտէ մեր կազմուածքը,
եւ չի մոռնար որ հողեղէն ենք:
Արդարեւ մարդուս կեանքը խոտի կը նմանի,
կը ծաղկի այնպէս՝ ինչպէս վայրի ծաղիկը.
Երբ խորշակը անոր վրայ կը փչէ՝
ալ կը դադրի գոյութիւն ունենալէ,
անոր տեղն իսկ չեա գիտեր:

ՇԱՐԱԿԱՆ- ԱՐԹՔ

*Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, սուր աշխարհիս խաղաղութիւն:
Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցելոց արքայութիւն:
Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւն էս նեղելոց:
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:*

*Պահապան ամենայնի Զրիստոս,
աջ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի ճանապարհ,
ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.
Եւ ողորմեա՛ քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:*

ՕՐՈՒԲԱՆ ՆԻԻԹԸ

ՅԱԿՈԲՈՍ ՏԵԱՌՆԵՂԲՕՐ
ԸՆԴՆԱՆՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԸ
4:11-17

ՄԻ՛ ԴԱՏԷՔ ՁԵՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ (4:11-12)

Յակոբոս Առաքեալ ինչ որ լսած էր Քրիստոսէն, ու ինչ որ ստրված էր Հին Կրակարանէն այդ է որ անգամ մը եւս կը փոխանցէ իր ընդհանրական նամակով հաւաքացեալներուն: Պէտք է ըսել, որ Յակոբոս Առաքեալի այս նամակը գործնական թելադրութիւններ են փրուած հաւաքացեալներուն: Ահա այդ թելադրութիւններէն մէկն է դարելու վիճակը: Ներկայացնելէ յետոյ, թէ հաւաքացեալը երբ Աստուծոյ բարեկամ է, կը նշանակէ աշխարհին թշնամի է, ինչպէս նաեւ հակառակը, աշխարհին բարեկամ, կը նշանակէ Աստուծոյ թշնամի: Ամենակարեւորը երբ հապուածը կ'եզրակացնէր ըսելով. «**Կուք ձեզ խոնարհեցուցէք Տիրոջ առջեւ, եւ ինք ձեզ պիտի բարձրացնէ**» (4:10): Այս երեւոյթը քանի մը առիթներով կը յիշեցնէ Առաքեալը, "խոնարհեցէք, ձեր անձերը խոնարհեցուցէք", որովհետեւ այդ իսկ բանալին է բարձրացնալու, բանալին է հեռու մնալու կթիւներէ ու հակամարտութիւններէ, բանալին է չդարելու, բանալին է Աստուծոյ նմանելու: Քրիստոս պիտի ըսէ. «*Ինձմէ ստրվեցէք, որովհետեւ հեզ եմ եւ սրտով խոնարհ*» (Մարթ 11:29):

Սա կը նշանակէ, որ Յակոբոս Առաքեալի ուսուցումներու հիմքը Քրիստոսի ուսուցումներն են: Ահա այդ ուսուցումներէն մէկն ալ դարելու հարցը: Առիթով մը Քրիստոս պիտի ըսէր. «*Մի դարէք ուրիշները, որպէսզի Աստուած ալ ձեզ չդարէ*»:

Նախ, դարել կը նշանակէ.

ա. Արժեւորել, խորհիլ, մտածել

բ. Դար վարել, դարաստան փեսնել

գ. Դարապարտել

Առաջինի պարագային, որպէս մարդ արարած մեր բանականութիւնը կը թոյլատրէ, որ արժեւորում մը կատարենք մեր կատարածին, մեր խօսածին եւ մեր խորհածին մասին:

Երկրորդ պարագային, քաղաքական կամ եկեղեցական հասկացողութեամբ Աստուծոյ փրուած օրէնքներուն համաձայն, այդ օրէնքներուն պաշտօնէային պարտականութիւնն է Աստուծոյ այդ օրէնքներուն հիման վրայ դարաստան փեսնելը: Ինչպէս անցեալին, Հին Կրակարանին մէջ, Աստուած Մովսէսին փրուաւ օրէնքներ եւ իրեն օգնականներ, որպէսզի անով ժողովուրդը դաստիարակէին եւ ի պահանջել հարկին նաեւ դարաստան փեսնէին: Իսկ Նոր Կրակարանի պարագային Քրիստոս ինք այդ իշխանութիւնը պիտի փար իր աշակերտներուն, անոնց ճամբով նաեւ Եկեղեցիին, ըսելով. «*Ինչ որ կապէք կապուած ըլլայ, իսկ ինչ որ արձակէք արձակուած ըլլայ*»: Հետեւաբար, Եկեղեցոյ իշխանութեան յարուկ է դարաստան փեսնելը, սակայն այս պարագային ոչ քաղաքական հարցերու շուրջ, այլ՝ հոգեւոր, բարոյական, կանոնական ինչպէս նաեւ ուսուցողական, վարդապետական:

Միւս կողմէ, Քրիստոս կը զգուշացնէ անհարական դարաստան ընելէ, որովհետեւ յաճախ անհարական դարաստանները խախտու ան, որովհետեւ կը հիմնուին արտաքինին, եւ գիտենք թէ արտաքինը յաճախ նաեւ խաբուսիկ կրնայ ըլլայ: Արոր համար ալ, քանի Աստուած ինք գիտէ նաեւ մարդուս ներքինը, ուստի աւելի ճիշդ պիտի ըլլայ Աստուծոյ յանձնել դարաստանը, որովհետեւ Ան մարդոց սրտին համաձայն կը դարէ:

Այս բացատրութեան լոյսին փակ, Յակոբոս Առաքեալ ալ կ'ըսէ. «**Իրար մի՛ բամբասէք: Ով որ իր եղբայրը կը բամբասէ կամ կը դարէ, Օրէնքը բամբասած կամ դարած կ'ըլլայ: Իսկ եթէ Օրէնքը կը դարէս, կը նշանակէ Օրէնքը գործադրողը չես, այլ՝ անոր դարատորը**» (11 հմբ): Այս արտայայտութեամբ, կը նշանակէ բամբասելը համագոր է դարելուն, որովհետեւ երբ առանց սպասելու անմիջապէս կը հասնինք եզրակացութեան, առանց լսելու ճշմարտութիւնը, արդէն դարաստան ըրած կ'ըլլանք: Դարարաններու պարագային վճիռը կը փրուի երբ բոլոր կողմերը կը լսեն ըստ այնմ կողմնորոշուելու: Իսկ բամբասանքի պարագային առանց կողմերը լսելու անմիջապէս եզրակացութեան կը հանգիստ եւ արդէն կը դարենք: Ահա այն աստի մենք զմեզ դարատորի փեղ դրած կ'ըլլանք, որ արդէն կը նշանակէ մենք զմեզ կը խաբենք, որովհետեւ մենք դարատորներ չենք, Տէրը ինքն է Արդար Դարատորը: Եւ այդ ձեռով մենք զմեզ բարձրացուցած կ'ըլլանք, փոխանակ խոնարհեցնելու, որպէսզի Աստուած Ինք մեզ բարձրացնէ: «**Խոնարհեցուցէք ձեր անձերը Տիրոջ առջեւ, եւ ինք ձեզ պիտի բարձրացնէ**» (4:10): Սա ցոյց կու փայ, որ եթէ երբեք մենք զմեզ լաւ կը ճանչնանք, արդէն կը սկսինք լուր մնալու ուրիշներու

սխալին դիմաց, եւ անմիջապէս չնստելու Դատարոյի աթոռին: Այս երեսոյթը երբեք ալ փրկարութեան կամ մեղմութեան նշան չէ, այլ Քրիստոսանման ըլլալու վիճակ է:

Բ Օրինաց 32:39: Միալ չհասկնանք, երբ Յակոբոս կ'ըսէ. «**Միակ Օրէնսդիրն ու Դատարորը, Աստուած է**», ուրեմն կը նշանակէ միւս դատարանները ի գօրու չէ՛ն: Ընդհակառակը, Աստուած Ինք փրուաւ մարդուն օրէնսդրական կանոններ, որպէսզի չարերը պատժեն, իսկ արդարները հապուցանեն: Իսկ այս բոլորը իրենց արմարը ունին Աստուծոյ փրուած Օրէնքին մէջ, որուն պէտք է հետեւի մարդը: Միւս կողմէ, երբ Քրիստոս իր աշակերտներուն կ'ըսէ. «*Մի վախնաք անոնցմէ, որ միայն մարմինը կը սպաննէ, այլ վախցէ անկէ որ հոգին գեղեցիկ արժանի կը դարձնէ*» (Ղուկ 12:4-7), որովհետեւ այդ իսկ է ճշմարիտ ու վերջին դատաստանը: Յիշենք Քրիստոսի հետ խաչակից աւագակը, որ մարդկային դատարանի համաձայն մահապարիժ սրացաւ, բայց Քրիստոսի դիմելով արքայութեան արժանացաւ: Պօղոս Առաքեալ այնքան յարակ կ'ըսէ. «*Շամանակէն առաջ մի՛ դարձէք մինչեւ որ Տէրը գայ, որ մարդոց մուտք գաղտնիքները լոյսին պիտի բերէ*» (Ա Կորնթ 4:3-5): Ուրեմն, փոխանակ դատարոյի աթոռին նստելու, Միւս աթոռին նստինք:

ՅՈՅՍ ՄԻ՛ ԴՆԷՔ ՎԱՂՈՒՄՆ ՎՐԱՅ (4:13-17)

Այս հատուածով Յակոբոս Առաքեալ կու գայ ներկայացնելու այն մարդիկը որոնք կը ծրագրեն գալիք օրերը, սակայն առանց ի մտի ունենալու Աստուծոյ ներկայութիւնը այդ բոլորին մէջ: Յակոբոս Առաքեալ երբեք դէմ չէ կազմակերպուած ըլլալուն, ծրագրուած աշխատանքին, այլ՝ դէմ է այն երեսոյթին երբ մենք կը սկսինք այնպէս մը ապրիլ, որ արդէն ամէն ինչ մեր ձեռքին մէջ է: Մենք ենք փերը մեր կեանքին: Ընդհակառակը, պէտք է ի մտի ունենանք, որ մենք չենք մեր կեանքերուն փերը: Մենք չենք մեր օրերը ճշողը, այլ՝ Տէրը ինք: Փոխանակ պայքարելու մեր անկարողութեան ապագան գուշակելու, խոստովանինք եւ ընդունինք որ մեր կեանքերը Աստուծոյ ձեռքին մէջն են: Յակոբոս Առաքեալ կը ներկայացնէ այնպիսի մարդիկ, որոնք համոզուած են իրենց կարողութիւններով, սակայն փերեակ չեն իրենց բոլորուն ըլլալու վիճակէն: Անոր համար ալ Յակոբոս Առաքեալ կու գայ յիշեցնելու, որ քանի վաղուան մասին փերեակ չենք, անոր համար ալ յաճախ կը փորձենք փերեակ ըլլալ անօրինական ձեւով, զարպուղի, առաւել եւս, մեր ապրած կեանքն ալ կարճ է ու վաղանցուկ, ուստի ամենաճիշդ ձեւը պիտի ըլլայ ըսել. «**Եթէ Տէրը կամենայ՝ կ'ապրինք եւ այսինչ կամ այնինչ բանը կ'ընենք**» (14-15 հմր): Ժողովրդային ասացուածքով. «*խորհուրդ մարդկան, կամք Աստուծոյ*»:

Պէտք է ի մտի ունենանք, որ ամէն մէկ օր որ կ'ապրինք նուէր է, պարգեւ է Աստուծոյ կողմէ փրուած մեզմէ իւրաքանչիւրին, անոր ցոյց փալու Իր սէրը, հոգածութիւնը, ողորմութիւնը հանդէպ մարդ արարածին: Անով ցոյց փալու թէ փակաւին ծրագիրներ եւ նպատակ ունի իւրաքանչիւրիս համար: Երբոր որ կ'ըսենք Աստուծոյ կամքին համաձայն, չի նշանակեր, որ այդ կամքը անորոշ է կամ անձանօթ, որովհետեւ Աստուած մարդկային պատմութեան մէջ յայտնեց Իր կամքը, որպէսզի ըստ այնմ մենք կարենանք ճշդել մեր արարքներն ու պահուածքը: Երբ կ'ըսենք թէ այս ինչ բանը պիտի ընենք, ընենք այնքան որքան պիտի չխաթարէ ու չխանգարէ Աստուծոյ պատուիրանը կամ Աստուծոյ յայտնութիւնը: Օրինակ, եթէ Աստուծոյ կամքն է որ սուրբ կեանք ապրինք, ուրեմն ճիշդ չըլլար անսուրբ կեանք ապրիլը: Յաճախ հասկնալու համար թէ Աստուծոյ կամքն է կամ ոչ, պէտք է սպասել գիտնանք, երբ մանաւանդ՝ որոշում է որ պէտք է առնենք: Միշտ յուսալով որ Աստուած Ինք մեզ պիտի առաջնորդէ դէպի բարին ու դէպի խաղաղութիւնը: Կը նշանակէ ամբողջութեամբ Աստուծոյ փրամատրութեան փակ դնելու մենք զմեզ, որ Ինք գիտէ մեր պէտքերն ու կարիքները:

Ամբարտաւան կերպով ծրագրելը չարէն է: Որովհետեւ մենք զմեզ այնպէս կը ներկայացնեն որ մենք ամենակրող, ամենագօր եւ ամենագէտ ըլլայինք: Կարծէք մենք ըլլայինք մեր վախճանը որոշողը: «Ես ըրի» արտայայտութիւնը, որ կու գայ չարէն: Այս բոլորի պատճառը, որ հանկերգի նման, Յակոբոս Առաքեալ կը յիշեցնէ խոնարհութեան հարցն է, որովհետեւ այդպէս ընելով ամբարտաւան կերպով կը յոխորտանք, երբ վաղուան մասին կը մտածենք այնպէս մը որ մեր ուզածը կրնանք ընել, առանց նկատի ունենալու որ ամէն ինչ Աստուծոյ ձեռքին մէջ է: Կ'ուզենք գիտնալ, որովհետեւ կ'ուզենք իշխել կացութեան վրայ, այլ խօսքով՝ կ'ուզենք «Աստուած» ըլլալ:

Ի վերջոյ, Յակոբոս Առաքեալ կ'ըսէ. «**Ով որ շիրակը գիտէ եւ չ'ըներ՝ մեղք կը գործէ**» (17 հմր): Բացարարութիւններ փրուեցան ինչպէս ապրիլ քրիստոնէական հաւատքը, կեանքը: Ուրեմն, հիմա որ գիտենք եւ չ'ընենք, մեղք կը գործենք: Այս արտայայտութիւնը ուիրշ բան չէ եթէ ոչ ամբողջական հնազանդութիւնը Աստուծոյ պատուիրանին, Քրիստոսի հրաւերին, որուն ուշացում կարելի չէ ունենալ: